

دوره پانزدهم، شماره دوم
تابستان ۱۳۹۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پژوهش‌های فقهی

صاحب امتیاز:

پردیس فارابی دانشگاه تهران

مدیر مسئول: سید محمود میرخلیلی

سر دبیر: محمد رسول آهنگران

مدیر اجرایی: علی احمد روشنائی

کارشناس: رضا کلیانی

ویراستار فارسی: فرشاد رضوان

ویراستار انگلیسی: سید محمد موسوی مقدم

حروف‌نگار و صفحه‌آرا: حسن محسنی

شاپای چاپی: ۸۳۸۸ - ۲۰۰۸

شاپای الکترونیکی: ۶۱۹۵-۲۴۲۳

مقالات گویای آراء و نظرات نویسندگان

محترم می‌باشد. نقل مطالب مجله با ذکر

مأخذ مانعی ندارد.

اعضای هیئت تحریریه

احمد باقری

استاد، دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه تهران

محمود حکمت نیا

استاد، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

ابراهیم عبدی پور

استاد، دانشگاه قم

جلیل قنواتی

دانشیار، پردیس فارابی دانشگاه تهران

محمد رسول آهنگران

استاد، پردیس فارابی دانشگاه تهران

احمد دیلمی

استاد، دانشگاه قم

محمد قیوم زاده

استاد، دانشگاه ساوه

پایگاه‌های استنادی که این مجله در آنها نمایه شده است

journals.ut.ac.ir

www.isc.gov.ir

www.srlst.com

www.sid.ir

www.magiran.com

www.noormags.com

پایگاه نشریات الکترونیک دانشگاه تهران

پایگاه استنادی علوم جهان اسلام

مرکز منطقه‌ای اطلاع رسانی علوم و فناوری

پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

بانک اطلاعات نشریات کشور

پایگاه مجلات تخصصی نور

این فصل‌نامه بر اساس نامه شماره ۳/۷۷۲۳۷ در تاریخ ۱۳۹۱/۴/۱۰ وزارت علوم،
تحقیقات و فناوری دارای درجه علمی - پژوهشی می‌باشد.

نشانی دفتر نشریات علمی پردیس فارابی:

قم - بلوار دانشگاه (جاده قدیم تهران) صندوق پستی ۳۵۷، کد پستی: ۳۷۱۸۱۱۷۴۶۹

تلفن: ۳۶۱۶۶۳۱۲ - ۰۲۵

پست الکترونیکی: jorr@ut.ac.ir

وبسایت: <http://jorr.ut.ac.ir>

راهنمای تدوین و نگارش مقالات

۱. مقاله قبلاً در نشریه دیگری به چاپ نرسیده یا همزمان برای مجلات دیگر ارسال نشده باشد.
۲. ارسال مقالات حتماً با پست الکترونیکی انجام شود. کلیه مکاتبات با نویسندگان نیز از همین طریق است. در غیر این صورت، به مقالات ترتیب اثر داده نخواهد شد.
۳. مقالات، در برنامه word با قلم بی نازنین یا بی لوتوس و اندازه ۱۲ و عنوان مقاله با قلم تیترا ۱۳ تایپ شود.
۴. حجم هر مقاله بیش از ۲۰ صفحه حروفچینی شده و کم‌تر از ۸ صفحه نباشد. طبیعی است به مقالات خارج از این محدوده ترتیب اثر داده نمی‌شود. (حاشیه سفید صفحات از بالا و پایین ۴ و از سمت چپ و راست ۳،۵ سانتی‌متر می‌باشد).
۵. متن اصلی حتماً و الزاماً فارسی بوده و در صورت نیاز به عبارات غیر فارسی، ترجمه فارسی آنها به همراه عبارت غیر فارسی در پاورقی آورده شود.
۶. در صفحه اول عنوان مقاله، نام و نام خانوادگی نویسنده یا نویسندگان، سمت علمی، نشانی پست الکترونیکی و شماره تماس نویسنده مسئول درج گردد.
۷. چکیده مقاله ۱۲۰ کلمه (شامل موضوع، ساختار و نتایج مقاله) همراه با ترجمه انگلیسی آن، ضمیمه مقاله باشد. واژگان کلیدی و معادل انگلیسی آنها، (۵ واژه) همراه چکیده مقاله ضمیمه گردد.
۸. ارجاع‌های مربوط به منابع درون متن، بلافاصله پس از نقل مطلب داخل پرانتز به صورت زیر ذکر شود: (نام صاحب‌اثر، سال انتشار، شماره صفحه) مثال: (طاهری، ۱۳۸۵، ص ۲۵).
۹. فهرست مآخذ، به ترتیب الفبایی نام خانوادگی نویسندگان، در انتهای مقاله به شرح ذیل آورده شود:
  - کتاب‌ها: نام نویسنده (تاریخ انتشار)، عنوان کتاب، شماره جلد، نام مترجم یا مصحح، محل انتشار: نام ناشر.
  - مثال: طباطبایی، محمدحسین (۱۳۶۳)، تفسیر المیزان، ج ۲۰، ترجمه محمدباقر موسوی همدانی، قم، دفتر انتشارات اسلامی
  - مقاله‌ها: نام نویسنده (تاریخ انتشار)، عنوان کامل مقاله با حروف ایتالیک، نام مجله، شماره و مشخصات مجله، شماره صفحه‌های آغاز و پایان مقاله.
  - مثال: طاهری، حبیب الله (۱۳۸۹)، نقش اراده در رفع مسؤولیت، پژوهش‌های فقهی، سال ششم، شماره اول، ص ۲۵ - ۳۷.
۱۰. نویسندگان محترم می‌توانند مقاله‌های خود را از طریق سامانه مجله به آدرس <http://jorr.ut.ac.ir> ارسال نمایند.

پژوهش‌های فقهی، دوره ۱۵، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۸

فهرست مطالب

- ۱۸۷ ..... بررسی تاریخی نظریه بخشیدن خمس توسط امامان شیعه (۱۱ تا ۳۲۹ ه.ق) .....
محمدسعید نجاتی، اصغر منتظرالقائم، محمدعلی چلو تگر
- ۲۱۳ ..... ماهیت و مبنای قلمرو نظریه عمومی ارش و مقایسه آن با نظریه تقلیل ثمن در کنوانسیون
وین .....
حمیدرضا بهروزی‌زاد، نجادعلی الماسی
- ۲۴۳ ..... بررسی مفهوم جنون در فقه فریقین با تأملی در نگرش قانون مجازات اسلامی .....
محسن ملکی افضلی، مینا سعیدی
- ۲۷۳ ..... بازپژوهشی اعتبار ابرا به شرط عوض در مذاهب فقهی .....
محمدتقی عباسی اندواری، ابراهیم عبدی پور فرد
- ۲۹۵ ..... نگرشی بر وضعیت ضمانت نفقه زوجه .....
اصغر زیرک باروقی، مرتضی حاجی پور
- ۳۱۷ ..... تجدید بنای پایه‌های نظری فقه اباضیه در دوره معاصر .....
ابراهیم قاسمی، رضا اسفندیاری (اسلامی)
- ۳۳۹ ..... تحدید مفهومی و امکان‌سنجی سلب حق از دیدگاه فقها .....
فاطمه افشاری، حمید اسدی
- ۳۶۳ ..... بررسی احکام کنترل موالید و پیشگیری از بارداری، با رویکردی بر ضرورت افزایش و
بحران پیری جمعیت .....
جمال نیک‌کار، محمود امامی نمین